

การศึกษาทางพฤกษเคมีของใบต้นตาลื่อ

นางสาวอัมพวรรณ ศรีวิล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-343-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019023 ± 16283260

PHYTOCHEMICAL STUDY OF *DYSOXYLUM GRANDE* HIERN LEAVES

Miss. Ampawan Srivilai

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Pharmacy
Department of Pharmaceutical Botany

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-343-6

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อัมพวรรณ ศรีวิไล : การศึกษาทางพฤกษเคมีของใบต้นตาเสือ (PHYTOCHEMICAL STUDY OF *DYSOXYLUM GRANDE* HIERN LEAVES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.เอกรินทร์ สายฟ้า, 144 หน้า ISBN 974-583-343-6

จากการสกัดแยกสารจากใบต้นตาเสือ (*Dysoxylum grande* Hiern.) โดยอาศัยเทคนิคทางรังคเลข และการตกผลึก ได้พบสารจำพวกแอลคาลอยด์ ชื่อ rohitukine และ โครโมน ชื่อ noreugenin สารเคมีดังกล่าว ไม่เคยมีรายงานว่าพบในพืชชนิดนี้มาก่อน และได้ทำการศึกษาโครงสร้างทางเคมีและคุณสมบัติทางกายภาพของสารที่สกัดได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... เภสัชพฤกษศาสตร์
สาขาวิชา ..... เภสัชพฤกษศาสตร์
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต ..... *อ. วิไล*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *อ. เอกรินทร์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อัมพวรรณ ศรีวิไล : การศึกษาทางพฤกษเคมีของใบต้นตาเสือ (PHYTOCHEMICAL STUDY OF *DYSOXYLUM GRANDE* HIERN LEAVES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.เอกรินทร์ ล้ายฟ้า, 144 หน้า ISBN 974-583-343-6

จากการสกัดแยกสารจากใบต้นตาเสือ (*Dysoxylum grande* Hiern.) โดยอาศัยเทคนิคทางรังสีเอกซ์ และการตกผลึก ได้พบสารจำพวกแอลคาลอยด์ ชื่อ rohitukine และ โครโมน ชื่อ moreugenin สารเคมีดังกล่าว ไม่เคยมีรายงานว่าพบในพืชชนิดนี้มาก่อน และได้ทำการศึกษาโครงสร้างทางเคมีและคุณสมบัติทางกายภาพของสารที่สกัดได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... เภสัชพฤกษศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... เภสัชพฤกษศาสตร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2536 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... *อ. วิไล* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *อ. เอกรินทร์* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

ACKNOWLEDGEMENTS

The author wishes to express her grateful thanks to her advisor, Associate Professor Dr. Ekarin Saifah of the Department of Pharmaceutical Botany, Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University, for his guidances and useful suggestions throughout the course of practical work and presentation of the thesis.

The author also wishes to express her grateful thanks to Associate Professor Dr. Rapepol Bavovada, Head of the Department of Pharmaceutical Botany, Dr. Khanit Suwanborirux of the Department of Pharmacognosy, Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University, for their helpful guidances and invaluable discussion on the characterization and identification of the isolated compounds.

The author would like to extend her sincere thanks to all of the staff members of the Department of Pharmaceutical Botany, Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University, for their kindness and helpful.

Finally, the author is also gratefully indebted to her family for their love, understanding and financial support.

CONTENTS

	Page
ABSTRACT (Thai)	iv
ABSTRACT (English)	v
ACKNOWLEDGEMENTS	vi
CONTENTS	vii
LIST OF TABLES	ix
LIST OF FIGURES	x
 CHAPTERS	
I HISTORICAL INTRODUCTION	1
II PLANT MATERIAL	67
III EXPERIMENTAL	70
General techniques	70
Chromatographic techniques	70
Melting point	72
Ultra-violet spectroscopy (UV)	72
Infrared spectroscopy (IR)	72
Nuclear magnetic resonance spectroscopy (NMR)	72
Mass spectroscopy (MS)	73
Solvent	73

Phytochemical screening	73
Isolation of chemical substances from the leaves of <i>Dysoxylum grande</i> Hiern.....	75
Extraction.....	75
Fractionation of chloroform residue.....	77
Fractionation of methanol residue.....	78
Characterization of alkaloids AS ₁	79
Characterization of compound X.....	81
IV DISCUSSION	84
Structure elucidation of alkaloid As ₁	84
Structure elucidation of compound X.....	92
V CONCLUSION AND RECOMMENDATION	99
REFERENCES	100
APPENDIX	119
VITA	144

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIST OF TABLES

TABLE		PAGE
1	The biological activity screening of some Meliaceae plants.....	5
2	Pharmacological activities of Meliaceae plants	63
3	Proton and carbon assignments of alkaloid As ₁	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIST OF FIGURES

FIGURE	PAGE
1 <i>Dysoxylum grande</i> Hiern.....	69
2 The extraction and fractionation procedure of <i>Dysoxylum grande</i> Hiern Leaves.....	76
3 ^1H chemical shift assignments of N-methyl- piperidinol group.....	86
4 ^{13}C chemical shift assignments of alkaloid As_1	90
5 Mass fragmentation pattern in the EI mass spectrum of alkaloid As_1	91
6 ^1H chemical shift assignments of compound X...	93
7 ^{13}C chemical shift assignments of compound X..	96
8 Mass fragmentation pattern in the EI mass spectrum of compound X.....	97
9-13 Thin layer chromatogram of alkaloid As_1	120
14 Ultraviolet absorption spectrum of alkaloid As_1	125
15 Infrared absorption spectrum of alkaloid As_1 ..	126
16 Mass spectrum of alkaloid As_1	127
17 ^1H nuclear magnetic resonance spectrum (500 MHz) of alkaloid As_1 in $\text{C}_5\text{D}_5\text{N}$	128
18 2-D Homonuclear (^1H - ^1H COSY) nuclear magnetic resonance spectrum (500 MHz) of alkaloid As_1 in $\text{C}_5\text{D}_5\text{N}$	129
19 ^{13}C nuclear magnetic resonance spectrum (125 MHz) of alkaloid As_1 in $\text{C}_5\text{D}_5\text{N}$	130

20	2-D Heteronuclear (^1H - ^{13}C HETCOR) nuclear magnetic resonance spectrum of alkaloid As_1 in $\text{C}_5\text{D}_5\text{N}$	131
21	2-D Heteronuclear (^1H - ^{13}C COLOC) nuclear magnetic resonance spectrum of alkaloid As_1 in $\text{C}_5\text{D}_5\text{N}$ (δ 104-109 ppm).....	132
22	2-D Heteronuclear (^1H - ^{13}C COLOC) nuclear magnetic resonance spectrum of alkaloids As_1 in $\text{C}_5\text{D}_5\text{N}$ (δ 156-167 ppm).....	133
23-27	Thin layer chromatogram of compound X.....	134
28	Ultraviolet absorption spectrum of compound X.....	139
29	Infrared absorption spectrum of compound X...	140
30	Mass spectrum of compound X.....	141
31	^1H Nuclear magnetic resonance spectrum (200 MHz) of compound X in Acetone- d_6	142
32	^{13}C Nuclear magnetic resonance spectrum (50 MHz) of compound X in Acetone- d_6	143

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย